

Atlántico

VIGO

O Pergamiño Vindel viaxará a Vigo sete séculos despois

As cantigas de Martín Códax expoñeranse en outubro e ata marzo no Museo do Mar

O conselleiro de Educación, Román Rodríguez, e o reitor Salustiano Mato, con outras autoridades.

R. S. VIGO

Cunha gran emoción anunciouse onte no Campus o regreso a Vigo, sete séculos despois da súa creación, do Pergamiño Vindel, o documento orixinal das cantigas de Martín Códax, un dos trovadores máis relevantes do Medioevo e unha das pezas literarias que contribuíron a fraguar a identidade galega. O reitor da Universidade de Vigo, Salustiano Mato, e o conselleiro de Educación, Román Rodríguez, destacaron a “magnífica noticia para Vigo y Galicia” e explicaron que o pergamiño se ubicará nunha sala de 200 metros cadrados dentro dunha furna climatizada no Museo do Mar de Galicia dende outubro ata marzo do ano que ven para que o podan contemplar todos os galegos de balde e para celebrar un completo programa cultural e académico para dar a coñecer unha época de gran riqueza cultural en Galicia (“nesa época estaba na vangarda europea da cultura coa tríada formada polo propio

Martín Codax, Johan de Cangas e Meendinho”). O Vindel chega a Vigo por unha proposta do colectivo Pertenza, que recolleu de inmediato a Universidade de Vigo e tras unhas negociacións que duraron meses coa Morgan Library Museum de Nova York. Esta prestixiosa institución cultural leva 40 anos custodiando o Vindel e nunca antes permitira a súa saída.

O Vindel obrigará a realizar obras no Museo do Mar para garantir a conservación e seguridade do pergamiño. O Museo do Mar acondicionará un espazo para a exposición “Berce da nosa cultura”, comisariada polo historiador Francisco Singul, con obras vencelladas ao documento, ao mar, aos trovadores galegos, a súa obra e a súa época. Eventos académicos, musicais e de divulgación, especialmente dirixidos ao estudantado de ensino primario e secundario, conformarán o programa de actividades.

Dous anos de negociacións e unha sede fallida para acollelo

Atrás quedan máis de dous anos de negociacións entre os responsables do Morgan Library Museum e a Universidade de Vigo. Ao longo da negociación, liderado polas vicerreitorías de Estudantes e de Extensión Universitaria e Relacións Internacionais, a institución académica atendeu as demandas do Morgan que estableceu como primeira condición para permitir a exhibición da obra fóra das súas instalacións que o préstamo se realizase a unha institución académica e a partir de aí estableceu unha serie de esixencias loxísticas sobre o lugar de exposición do cancionero relativas, tanto a medidas de seguridade, como de contextualización da mostra. Unha vez que os responsables do Morgan Library Museum confirmaron a solvencia da Universidade de Vigo decidiron acceder ao préstamo do pergamiño, un dos tesouros das letras galegas. Tras contactar co Concello de Vigo e recibir unha primeira resposta positiva para expor o pergamiño no Marco, o reitor confirmou que se solicitou á administración local un compromiso formal que non chegou, polo que, tras agardar ata o último día posible, a Universidade tivo que buscar unha alternativa, que tras o visto e prace da Xunta e do Morgan Library Museum foi o Museo de Mar. “Non temos constancia de cal foi a razón do Concello de Vigo para non responder á nosa solicitude dun compromiso formal para poder expoñer no Marco”, explicou o reitor, que incidiu en que a promoción da cultura, máis aló da comunidade universitaria, “é un leitmotiv para a Universidade de Vigo”, que desta volta co Pergamiño Vindel “contribuirá a converter Vigo na capital da cultura de Galicia e nunha referencia internacional”. Un dos membros do colectivo Pertenza, Cipriano Jiménez, mostrou onte a súa satisfacción por este logro. El foi unha das persoas que plantexaron esta posibilidade na Morgan de Nova York. “Explicámoslle ao director que Martín Códax era vigués e que suporía recuperar a nosa historia e preguntamos canto nos costaría. Dixo que nada, pero o que vale son as condicións, a viaxe, cómo arroupalo”.

Apareceu por casualidade en 1914 nun exemplar de XIV

Datado a finais do século XIII, o Pergamiño Vindel é o documento orixinal das sete cantigas de amigo de Martín Codax no que o trovador galego canta a Vigo e ao seu mar. A primeira columna do pergamiño contén cinco pentagramas, seis a segunda e a terceira e catro a cuarta. Ondas do mar do Vigo; "Mandad'ei comigo ca ven meu amigo"; Mia yrrmana fremosa treides comigo"; "Ay Deus se sab'ora meu amado"; "Quantas sabedes amar amigo" e " Ay ondas que eu vin veer", son as seis cantigas do pergamiño con notación musical, mentres que "En o sagrad'e Vigo", carece dela. A súa estrutura musical é sempre idéntica,

formada por dúas frases musicais, a segunda derivada da primeira, e un retrouso que inclúe unha terceira frase, cuxo material melódico se relaciona en moitas ocasións coas anteriores.

Escrito por unha soa cara a catro columnas con 26, 24, 23 e 17 liñas respectivamente e cunha dimensión de 34 x 45 centímetros, nada se soubo da obra de Martín Códax durante séculos ata que en 1914 o comerciante madrileño de libros antigos Pedro Vindel atopouno na garda interior dun exemplar do século XIV, aínda que encadernado no XVIII, do libro *De officiis* de Cicerón. O diplomático e musicólogo Rafael Mitjana comprou o pergamiño con intención de estudar a súa música e despois da súa morte foi adquirido polo bibliófilo Otto Hass e posteriormente posto á venda en Londres, onde foi adquirido pola J. Pierpont Morgan Library, onde permanece desde o ano 1977 coa sinatura MSM.979, a disposición dos estudosos que desexen traballar con el. O texto, no que o nome de Martín Códax aparece na parte superior, foi escrito en tinta negra e os pentagramas en vermello, mentres que as iniciais están ornamentadas en vermello e azul.